

Յ Ե Լ Ե Ք

ՄՈՒՍՍԱՎՎԵՐ

ՐԻՍԱԼԵՅԻ ԻԼՄԻՅԷ, ԷՏԷՊԻՅԷ, ՍԱՆԱԻՅԷ, ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ, ՇԻՔԵԱԵԷ ՎԷ
ՄԷՊԱՀԻՍԻ ՄԻԻՖԻՏԷՅԻ ՍԱԻՐԷ

ՄԻԻՃԻՊԻ ԻԹԻՆԱ ՊԻՐ ՎԱՍԻԵԹՆԱՄԷ

Օնալքընճը Ախսխէսէն տիպաւ (սա. 244)

Բասգալ տը Լէօնէլլի, Գերապայ-
ծառ հաղրէթլէրինն պու պապտէ
Իպրազ էթաիյի ասարը ինսաֆը զա-
րիպէեէ գարշը պաշգա պիր սէօզ
պուլամանըպ, եալընըզ «էֆէնտի հազ-
րէթլէրի, տէտի. սարֆ էտէճէյինիզ
Խայրաթ հէր նէ իսէ, պէնիմ իլէ վա-
րիսի մէշրու կիպի, բէտէրիմ մալինին
նըսֆընա մութասարըրֆ ատտ իլէ,
պարի վարիտաթը մէվճուտէեի նըսըֆ
նըսըֆա գարտաշ փայը էտէ իտինիզ»
ղէվալը պիլմէզ իտի քի, պունան
ղիեատէ օ ճիհէթ հազգընտա մա-
ղարաթը միւճիպ օլուր իտի...:

Գերապայծառ հաղրէթլէրի Բաս-
գալ տը Լէօնէլլինն պու սէօզիւնէ
ճէվապ տաթի վէրմէքսիզին «չիմտի
Իքի պին ֆըրանգը իսթէրմիսին սա-
եաեըմ մը» տէտի:

Էօհոնէսինէ պու կիպի վասիեթլէր

Իճրառը հալալէ օլունան Գերապայ-
ծառլարն, իւրէքլէրի նէ տէրէճէ
սէրթ օլաճաղընը Բասգալ տը Լէօ-
նէլլի քիմնէտէն սօրմազ իտույինտէն,
պու պապտէ հէր նէ տաթի սէօլլէսէ
քեար էթմէեէճէյինի պիլիպ, «պօշ
տէր իտի քէնտի քէնտինէ, պունու
պիր մուհաքէմէեէ չէքմէլի... հա-
քիմէր տէ արթըզ ինսաֆը մէրհա-
մէթի Թէրէյէ գօեուպ տա, պունուն
քէյֆինճէ կէթմէզ եա... էլպէթ
տիւշիւնիւրլէր, վէ վարիտաթը մէվ-
ճուտէնին քեամէքեան պէնիմ հիս-
սէյի իրսիյէմ օլտուղունու հիսապ է-
տէրլէր, վէ ճնա կէօրէ սիւրէթի ատ-
իլանէտէ պիր հիւքմ վէ գարար վէ-
րիլլէր» տէեու վար կիւվէնճինի Հա-
քիմէրին վիճտանընա հասը էտէր
Խտի, վէ պինաէն ալէյհ իշի հալի իւզ-
րէ պըրազըպ ֆէրտասը կիւն ըէսմէն
Խտտաեա գընամ էթտի:

Լիօնուն պու միսիլլու հուգուգու
ատիյէ տավալարը ըիւեթինէ մէէ-
մուր օլան մահքէմէսինտէ, թարա-
ֆէյնին իֆատէլէրի իսթիմա, վէ միւ-

նազան ֆիհ վասիեթնամէ մաալինէ
արդգաթ վէ իթինա օլունարագ, վա-
րիտաթը մէվճուտէտէն, մատամ քի
Գերապայծառ հազրէթէրինին իսմէ-
սիյի գասարընըն Բասգալ տը Լէօ-
նէլլիէէ իթա օլունմասը մէշրութ, վէ
վասիեթնա մուհարրէր օլան օն և էտի
միլիօն ֆըրանգ վարիտաթնան անճագ
իքի միլիօնունուն Բասգալա վէրիլէճէ-
լի մէվլուտ տուր, Գերապայծառ հազ-
րէթէրինին վարիտաթը մէվճուտէ
մըդտարընտան իսմէսիյի գասարը
օլմըդտար օլմագ լեազըմ կէլէճէյի-
նէ, վէ պունտան պինտտէ պիր շէյ
իշուն իճպար օլունմասը իճապ էթ-
մէեէճէյինէ գարար վէրիլմիշ, վէ Բաս-
գալ Տը Լէօնէլլինին իտատասը րէտտ
է տիլմիշ իտի:

Իշպու հիւքմիւն թէֆհիմի իւղէրի-
նէ մումաիլէյհին շապգատը պաշըն-
տան ֆըրլաեդպ, իլամընըն չըգմասը-
նա պիլէ պէքլէմէեէրէք, վէ պիր ա-
զիմ ֆիւթիւր վէ իւմիտ քէսիքիլինէ
տիւշէրէք, մահքէմէ գափուսունտան
չըգմասը իլէ, Լիօնու թէրք էթմէսի
պիր օլտու:

Գերապայծառ հազրէթէրի, մէղ-
քիւր հիւքմիւն իլամընըն արմագտա օլ-
տուն, Բասգալ տը Լէօնէլլի տախի
պաշընը տըպ թա ֆարիղէ գատար
կէթմէքտէ իտի:

Էսնայը րահտէ գօնագ օլտուղու
պիր եօլճու օմէշինտէ, իշպու վու-
գուաթտան սօնրա տախիմա վազը
օլտուղու կիպի, կէճէնին պիրիսին-
տէ տախի ույդուսու կէօթիւրմէ-
եէրէք, գամարասընտան տըշարը չը-
գըպ տիվանխանէտէ կէզլինիլ իքէն,
տիկէր պիր գամարանըն աչըգ օլան
գափուսու արասընտան կէօզիւնէ

չալգ իլիշտի, վէ էյիլիպ պագտը քի,
զաթըն պիրիսի եազըխանէ իւղէրինէ
տիւշմիւշ պիր գարար եազը իլէ մէշ-
ղուլ օլմագտա տըր:

Տէլի գանլընըն իշէրիսի զանէթ
սըգլէթլի օլտուղու հալտէ, հէրքէս
քեամիլէն եաթմիշ, վէ իւրամէթըրար-
լարա վարասընա գատար պիւթիւն
ույդուսու տալըպ օթէլ իշինտէ չը-
թըրտը պիլէ գալմամըշ օլտուղու քէն-
տիսինի պիւթիւն պիւթիւն պունալթ-
մագտա, վէ պիր իքի չիֆթ լագըրտը
էտիպ տէ ֆէրահլանմագ իւղրէ Ալ-
լահտան առէմ արամագտա օլտու-
ղունտան, «հէր նէ գատար պու առէ-
մի իշինտէն տըր գօմուշ, վէ պիր թէր-
պիեէսիլիքտէ պուլունմուշ օլուր ի-
սէմտէ, նասըլ օլտա հալիմի արղ էտէ-
րէք էտէճէլիմ քիւթաթալըդտան տօ-
լաեը աֆվինէ մագհար օլտուղում» տէ-
եէրէք գամարա գափուսունու աշտը-
ղը իլէ իշէրի կիրտի:

Կէրի իշ հիսապընըն պիրիսի կիպի
չըգմասըպ, պիլ տըս եազը եազան
զաթ քէնտիսինի քէմալը հիւրմէթլէ
գապուլ էթտիքտէն տէ պաշգա, «ի-
սապէթ քի թէշրիֆ էթտինիլ. զիրա
եազը եազա եազա պաշըմ չիշտի,
պիրազ թաաթիլ էտէրէք սիլին իլէ
գօնուշուպ էյլէնիլիլ տէր իտի»:

Պու զաթլար միւքեալէմէեէ պէտ
իլէ պիր պիրլէրինի թանրմագ իսթէ-
տիլէրինտէ, էվլէլա Բասգալ տը Լէօ-
նէլլի քիմէրտէն օլտուղու իլէ պէրա-
պէր, պաշընտա օլան ֆէլաքէթի պու
նէվ արգատաշընա պիրէր պէրէր նագլ
էյլէտի:

(Մապուսի սօնրա)

Ս Է Ս Տ Ե Թ Ի Ի Ն Ս Ս Ն Ի Յ Ի :

Օնալրընճը նիւսիսհեհն հեյաւ (սա. 234)

Իմտի պուրալարը կէօղ էօնիւնէ ա-
լընարագ ուսուսնարան տէրպէրի տա-
խի հատարը զաթընտա զէմանա մու-
վաֆըգ, վէ ագլ ու մանթըգա միւ-
թապըգ, տին վէ էսէպէ վէ սէմէրէ-
սինտէն իսթիֆատէ էտիլէճէք իլմէ
լիսանա, սանաթա հիւնէր վէ մարի-
ֆէթէ, իտարէյի պէյթիլէհէ մուհա-
ֆաղայը սըհհէթի մատտիլէ վէ մա-
նէվիլէհէ տաիր օլմալը տըր :

Բըրօկըսմը պունլարտան մախտա,
վէ պու մագսէտին խարիճինտէ օլան
տէրպէր վէ իլիմէր իլէ տօլու օլան
մէքթէպլէր պիղիմ հալիմիլէ, վագ-
թիմիլէ, վէ դուսրէթիմիլէ նիսպէթ-
լէ պիրէր աթթար տիւքքեանը սաեը-
լըրար, նասըլ քի պու տիւքքեան-
լարտա դաթարլանան շիշէլէր, վէ
դութուլար իւղէրինտէ հէր նէվի էճ-
ղա վէ մուալէճէ եաղըլը օլուր իսէ
տէ, միւշքիլի տաֆի վէ մաթլուպա
քեաֆի պիր շէյ պիլէ պուլամաղսըն :

Վէ պու կիպի ուսուսնարանլարտան
չըղան շակիրտան տախի, պիրէր էս-
կիճի տիւքքեանընա միւշապիհ օլուր-
լար, նիչուն քի պու տիւքքեանլարըն
տա, հէր եանընտա սըգա պատա փա-
չավրալար տօլու օլուր իսէ տէ, հինի
թահիրրիտէ իշէ եարար պիր փարչա
շէյ պիլէ պուլունմաղ, վէ հէր սըրա-
տա քէնտիլէրինի Եզովբոտուն քիթապ
եիւքիւ մէրքէպլինէ թէշպիհ գըլմագ
մէճպուրիսէթինտէն խալի օլունամաղ :

Իշպու քիթապ համմալլարը «եարըմ
հէքիմ ճանտան էտէր եարըմ ալիմ տէ
տինտէն» տէնիլտիլի կիպի, տէրէճէյի

մալիւմաթլարընը շու էօլիւլիւ տիւն-
եաեա սըղըշտըլամաղ օլմուշլար սըր
դէհապը իլէ, կէօյ դատար եիւքսէք
պիր տալի էֆքեարա եափըշարագ վէ
թապիլի իշինտէն տէ չըգամանարագ
գաղանաճագլարը էվիլէլ ախըր պիր
ՏԻՆՍԻՉԼԻՖ տիր. նասըլ քի պու տա
շիմտիպաղիլէրի իւղէրինտէ սէր կէօս-
թէրմէյէ պէտ էյլէմիշ տիր :

Պահսըմըզտան մագսէտի սալիմիլ
ՍԷՍՏԵԹԻ ԻՆՍՍՆԻՅԻ օլտուղունտան
տինտարըլը իլէ տինսիլիք մէպտէ-
լէրինի, մէղքիւր սէատէթ նօղթայը
նաղարընտան պիր լահգէճիք սէյր է-
տէր, վէ տինսիլիքտէ օլան իղթիւրա-
պը գալպ, հէր էյլիք վէ ֆէնալըգ
թէէսիրաթը իչուն, տագըգասընտան
իլէրի կէչէմէլ էօլունտա օլան զէ-
հապ իլէ, տինտարըլըտա օլան էմի-
եթ սէպէպիլլէ ինտէլ ալէմ ճէլպ
էտիլէճէք թէվէճճիւհիւն հասըլ է-
սէճէյի մուվաֆֆաղիսէթ պիր պիրի
իլէ ըիւպար էտիլի իսէ, աճապա
սէատէթին հանկը ճիհէթտէ օլտու-
ղունտա զէրրէ դատար իշթիպահա
մահալը գալըր մը . . . :

Պու ալէմտէ հիշտէն իպարէթ օլան
պիր էօմիւլ, սէատէթի հալ իւղրէ
կէօնէնմէք իչուն, տինտարըլըլըն էօյ-
լէթտիլի հալը հաղրրա գանաւաթ-
տան, վէ անըն սէմէրէսի օլան գալպ
րահաթըլը վէ ֆիքիւր տուրուլուղու
կիպի թաթըլը միւքեաֆաթտան պաշ-
գա նէ վար տըր . . . :

Իշթէ պու ճիհէթլէր քէմալը իթի-
նա իլէ միւթալէա, վէ միւգթաղի-
եաթը հաղիգէսի հիւսնիւ իֆա օլու-
նուր իսէ, ուսուսնարանտան իիւրաճ
օլունաճագ շակիրտան տախի, էզհէր
ճիհէթ սէատէթի հալէ վասըլ օլա

պիլմէք ի գլխի տարընտա պուլունուպ, մուղախրի հալինտէ իսէ, արզու օլունան սէտտէթէ թէվսիլին միւմքինի օլամատըգտան պաշգա, անըն պախի հուսուլու օլան ճիհէթլէրին տէ, աքսինէ տէօնէճէյի, վէ սէատէթ եէրինէ էվլէրիմիզտէ, ֆամիլեալարըմը իչինտէ, վէ պին նէֆաքէնտի իւզէրիմիզտէ, հէր տիւրլիւ սէֆալէթ, վէ նէքպէթ ու ըէզալէթին եուվալար վէ մէսքէնլէր պինա էտէճէյի լաեուհաա տէլիլէր, վէ էմալլէր իլէ միւսպէթ վէ միւպէրհէն տիր:

ՊԵՇԻՆՃԻ ՊԱՊ

ՏԻՒՆԵԱ ՄԵՏՐԵՍԷՍԻ

Իշթէ չօճուգ, ֆախի մուլթար օլարագ իլիմ մէքթէպինտէն չըգըպ, տիւնեա մէտրէսէսի գափուսունա պասթը գատէմ էթտին. իչէրի կիրմէզտէն էվլէլ պիլմէլիսինքի, տիւնեա, էօմիւր, վէ եաշամագ տէնիլէն շէյլէր, վուգուլթ վէ ալարըզաթը տիւնեալիլէ իլէ իշթիզալ վէ հէր պիրիսինտէն պիր նէթիճէ իսթիհաալ էթմէքտէն իպարէթ տիր:

Վէ նասըլքի էվլէլճէ սէյլէնիլտի. պու մէտրէսէնին տէրսլէրի, թաատառը նագապիլ, վէ վուսաթ ու ճէսամէթինին գալէ գալէմէ կէլէմէնէճէյի զայրը միւհթաճը թաֆսիլ պուլունան վուգուլթ օլուպ, միւտէրլիտի իսէ հէման պիր թէճիւպէ տիր:

Նասըլքի մէսէլտէ «պին էյիլթտէն պիր սէրէնճամ եէն տիր» տէնիլմէսի արգասընտան, «ախնեատանէ էյիլթթիւքէնիլ վէ նէ տէ սէրէնճամ» սէօ-

ղիւ իլալէ էտիլիր օլտուղու վաղիհ իսէ, պու ալէմաէ ինսան տախի, կեահ Պօսիթօնուն թէսքինի միւշքիլ օլմագ իւզրէ չըգարաճաղը պօրալար վէ ֆուրթունալար իչինտէ. չալգանան թէքնէ, վէ կեահ Սրամագըլըն եաղտըրմագտա օլտուղու եըլտըրըմլար ալթընտա պուլունան քիմնէ կիպի, ալարըզաթը զէմանիլէ իչինտէ, նէֆսինի էնվայի թէհիլքէլէրտէն մուհաֆաղա գըլմագ շարթըյլա, տագիգ պիր տիւմէն չէվիրմէք մէսպուրիեթինտէ պուլունուր:

Ձիրա միւտաէթի էօմիւրտէ, պիրի տիկէրինէ պէնզէմէմէք իւզրէ լաեէն գաթի զուհուր էթմէքտէ օլան վուգուլթըն, հէր պիրիսի պիր նէվի թէտպիրի տըրաեթ, վէ պասիրէթ իլէ հալլ ու թէսվիլէեէ միւհթաճ, վէ միւթէվագգըֆ տիր:

Շու գատար քի, հէր նէվի ֆէննին պիր ըրրաթիֆ միւտաէթի օլտուղու կիպի, պու մէտրէսէտէ տախի, կէօղիւ պաղլը չօճուգլարը պիրտէն պիրէ տէրեայը վուգուլթա գափըպ սալը վէրմէմէք իւզրէ, գալանինի թապիլէ վէ մէվգուէ իգթիզասընճա, պիր գաշ սէնէլէր ըէէսէն մուամէլէ էտէ պիլմէլէրի զայրը ճաիզ աատ էտիլմիշ, վէ գանօնու թիճարէթին իքինճի մատտէսինտէ իսէ, ըն սէքիզ եաշընը թէքմիլ էտէն տէլիգանլըլարըն, եիկիրմի պիր եաշընա գատար անճագ պիր վէյի եախօտ վասի քէֆալէթ, վէ հիմանէթի, վէ թիճարէթիսանէնին ըուխսաթը իլէ մուամէլէյի ախլուլթաեա մէհզուն օլա պիլէճէքլէրի կէօթէրիլմիշ տիր:

Տէմէք տիրքի, հէր չօճուղուն մէքթէպալէն իխրաճը իլէ ըէէսէն մուա-

մէլէ էտէ պիւմէսի արասընտա պիր
գաչ սէնէլիք ֆասըլա օլուպ, իշթէ
պու ֆասըլա, տէլիգանլըլարըն թը-
րաւ իֆ վազթի տիր. վէ օ հէնկեամ-
տա տիւնեա մէտրէսէսինի, բէտէրի-
նին, վէ եախօս սաիր պիր վասի, վէ
վէլինին էլինտէն թուլթարապ քէշթու
կիւզար էտէճէք տիր:

Պուրատա սըղգաթ օլունտճադ էն
միւհիմմ պիր նօգթա օլտուղունտան
օրասընը իզահ էթմէքսիզ կէշէմէմ
չէօյլէ քի:

Մէքթէպատէն չըգան թալէպէլէրտէ
կէօրիւլէն զէքեալէթ, վէ գուվլէյի
ազիլէլէրինտէ միւշահատէ գըլընան
սիւրաթը հարաքէթ չօգ բէտէրէրի
ալտաթմըշ, վէ «օլլումշու գապիլի-
նէթէ մալիք օլտուգտան սօնրա հէր
հանլը իշէ գօշսամ պէճէրէ պիլի»
զէհապը նէշէ տէֆալար եանըլթմըշ
օլտուղունու պիլիպ, բէտէր վէլի վէ
եա տէ վասի օլան զաթլար, թէճրիւ-
պէսիզ զէքեալէթ վէ սըրաեթի,
հէր նէվի մասլահաթ իճրասը պապին-
տէ պիր գապիլիեթի թամմէ տիր
տէհու պիւմէմէլի, վէ չօճուղուն օ վա-
գըթլարը թըրաւ իֆ զէմանը օլտուղու-
նու տէրխաթըր էտէրէք, հէր սէօզաէ
հէր եէրտէ, վէ քիւլիւ մուամէլէտէ
տէօրթ կէօզ իլէ կէօլէթմէլի տիրէր:

Պու սըրատա ճէհալէթ էտէն բէտէր
վէ վէլիլէրին չէքէճէյի նէտամէթլէր,
եալընըզ պունուն իլէ պիթմէհօր. . .
իլա էվլատընըն թըրաւ իֆ մէյտա-
նընտա եանլըշ թարիզլէրէ սափմա-
սըլլա, պիր թագըմ զայրը մէշրու
վէ նամագպուլ հալլէրէ ալըշըպ, վէ
նիհանէթ տէրէճէտէ «ալըշմըշ գու-
տուրմուշտան պէտթէր տիր» աարպը
մէսէլինին հիւքմիւ ալթընտա էզիւ-
մէսինի ինթամ էտէհօր:

(Պագիսի սօնրա)

ԳՍՅՍԷՐԻՅԷՆԻՆ ՈԹԻԳ ԳՕՃԱՊՍՇԸԼԸԼԸ

Օնպէշինճի և իւսխէսէն իւսխալ (սա. 247)

ԵԷՏԻՆՃԻ ՊՍՊ

ՊԻՐ ՊԷՔԵԱՐԸՆ ՍԷՖԱԼԷԹԻ

Անասիատա թաշ խանըն եօգարը գա-
թընտա թաշ էշիքտէն չըգընճա իւշիւն-
ճիւ օտատա պիր պէքեար ատէմ սաքին
օլուր խաի:

Ձիքը օլունան զէմինի թօփրապ օտանըն
գարշըսընտա պիր օճապ օլուպ, սաղ թա-
րաֆընա տիւշէն քէօշէտէ գապա խասըր
իւզէրինէ սէրիւմիշ, վէ քիրտէն զիֆիր
քէսիլմիշ օլան պիր ինճէ մինտէրին տի-
վար թարաֆընտա տիւրիւլիւ պիր եօր-
ղան վէ եաստըգ օլտուղունա. վէ էօ-
նիւնտէ թէնիքէ ճէզվէ սիւրիւլմիւշ պիր
թօփրապ մոնկալ պուլունտուղունա պա-
գըլըր խաի, պու մինտէր մէրգում պէ-
քեարըն կէճէլէրի եաթաղը, վէ կիւն-
տիւզլէրի օթուրաղը օլտուղու աննաշը-
լըր խաի:

Մինտէրէ գարշը տիւշէն օտանըն սօլ
քէօշէսինտէ. պիր գաչ սահան լէնկէրի
թէնճիւրէ թալա, վէ պիր իքիտէ թահ-
թա վէ տէմիր չաթալ գաշըգ վարըրը
քի, պունլար տա եէմէյինի քէնտիսի բի-
շիրի օլտուղունա տէլիլ խաի:

Վէ օտա տէրունինտէ, գափու արդա-
սընտա պուլունան սու ֆէսինիսի իլէ
պաշընա կէշիրիւմիւշ պիր սարը սու թա-
սընտան, վէ պիր աղտա օտուն գալա-
պալըղընտան, վէ օճաղըն սաղ թարա-
ֆընըն քազասընա գօնուլմիւշ պիր պէզիր
չըրասընտան պաշգա էշեա օլմանըպ ան-
ճագ, տիւար գաղըզլարընըն քիւսինտէ
փալա, քիմիսինտէ թիւֆէնք տապանչա,
վէ պիրիսինտէ տէ պիր ապա տսըլը խաի:

Օտանըն խան թարաֆընա օլան տէօյ-
մէ տէմիր գափաղը պիր ուֆապ բէնչէ-
րէսինտէն պաշգա չալգ ալըր եէրի օլ-
մատըղընտան, վէ քեաղըրըն չէրշիվէսի
խաի, թօզտան թօփրապտան զաեթէթ քիր
թուլմիւշ օլտուղունտան, օտա գափու-

սունուն դափանմանքնտա կիւնտուկէրի տախի պիր կէճէ հիւքմիւ ալըր, վէ էն ֆէրահ գալպէրի տախի պունտուրըր իւրի:

Ամասիա չէ հրի. տէրէ իջի օլմագ միւնասէպէթ իյլէ, հափսը հէր նէ գատար միւթէտիլ օլսա պիլէ, տէրունինտէն իրիա (եէշիլ ըրմագ) կէշէր օլտուղու ճիհէթ լէ թէէֆֆիւնիւ զիեատէճէ, վէ նէմնաք. վէ գուրու սօվուգլարտա տախի, տէրէնին չէքմէքտէ պուլունտուղու աւեսգլար չէտիտ վէ գըհագ օլտուղունտան, վէ սէնէյի մէրգումէ գըշը իսէ, օրատա տախի հիւքմիւնիւ կէրէյի կիպի իլլէթմէքտէ պուլունտուղունտան, պու պէքեսար չօգ տէֆա օտաւընտան տըշարը չըգմամանա մէճպուր օլսըր, վէ զէվալլըճըղազ գափուսունու տա սըգը սըգըհա էօրթէրէք գարանլըգ պէքէր տուրուր իտի:

Օտանըն օճաղը էսքի զէմանտան գալմա խանսալ պիր չէյ օլտուղունտան, օտունու պօլ պօլ եագմատըգճա թաշլարը պիլէ գըղամաղ օլտուղու կիպի, իշինտէ օլան տէմիր գափաղընըն արալարընա թօզ թօիրադ տօլմուշ, վէ աշար էօրթէր թէլի տէ պօղըմուշ օլտուղունտան, իսթէնիսէ գափանամաղ, վէ եանմատըղը վագըթլար օճաղըն չէքիպ տէ օտանա տըլուրտուղու աեսգա պիր վէճէլէ տաեանըմաղ ըտը:

Պի չարէ ատէմ նաֆիլէ եէրտէ, վէ օ գըշ գըհամէթտէ, պաղար եէրինէ չէտէ պէշտէ կէլի օլսն եաշ օտունլարըն պիրինի իքի ֆիաթլա ալըր, վէ տաշըր կէթիրի իտի. նիջունքի հէր տէֆատա օճաղա պիր եիւք օտուն տօլտուրսա գուլաղը պիլէ տույմաղ օլտուղու չէյլէ տուրսուն. օտունլարըն եաշլըղը սէպէպիլէ գօլայ եանմաղ, պիր գարար ճըղըրա, ուճլարընտան սուլար տամլար վէ աճը աճը թիւթէն տիւմանլարը, տէրունի օտանը գապլար ըտը:

Սէֆիլ ատէմ տիւման չըգսըն իշուն գափուսուն աշար իսէմ օտա պուգ քէսիլի տէեու, տիւմանը ալէվին չէքմէսինէ պէքէր. վէ պինաէն ալէյս պիր եանտան

օճաղը իւֆլէր, վէ պիր եանտան տա կէօղլէրինտէն աճը եաշլար տէօքէր իտի:

Պու պէքեսարճըղազ եիւգ պին միւշքիլաթ իլէ եագտըղը աթէշին քեսֆի մըգտարընը թաշ մանկալա ալըպ, վէ պիրաղ քէնտիսինի չէքսին էֆքեսարըլա, տէվրիսի կիւն եագաճաղը օտունլարը օճաղըն տիպինէ գօհարապ, վէ պազի գալան աթէշլէրի օտունլարըն օլըրունա թօիրաեարագ, եէնիր կիւնլէրի պիր բիլաֆ, վէ բէրհիլ կիւնլէրի իսէ չօգ տէֆա պիր մէրճիմէք եափօտ եաղըղ ֆասուլեա բիշիրմէք իւզրէ թէնճիրէսինի գուրարըն:

Իշպու սէֆալէթ հէր նէ գատար չէքիլմէղ պիր տէրէճէտէ տէ օլսա, մէրգումին թէհամիլէ էտիշինէ սէպէպ, էլի իշտէն քէսիլիպ տէ պէքեսարըղ մինտէրինէ օթուրմաղը, վէ պիր ճիւզի իսթիրահաթ իշիւն ճէպլէսինի սիւրիւպ պիր չուպուգ տօլտուրմաղը բահաթընը պիւս պիւթիւն սէլա էտէր օլմասը իտի:

Զիրա իշ իլէ մէշուլ օլտուղու միւտտէթճէ, ֆիքրի տէ անըն իւզէրինէ իլէր տի իսէ տէ, իշտէն չէքիլինճէ օտաւընըն մէնղարէսի, վէ քէնտիսինի սէֆալէթի հալի ֆիքրինի պիր գարար քէտէրի թաւաֆընա գօշտուրուր, վէ գըրիլըն եիւրէյինտէ պիր ճիւզի եաթըշմը օլան գաւապլէթ իսէ, եէնի պաշտան ուեսանարագ կէօղլէրինի տօլտուրուր, վէ սիւքիլէթի գալպինտէն տիլիլէն քէսիք օֆ...լարըն կէօղ փունարլարընտան ճէրէյեան էթտիրալի եաշ գաթրէլէրի, արթ արտընա տիլիլէրէք եիւզլէրինտէն աշաղը եուվարլամաղլէ, վէ հէնուգ գապարմագտա պուլունտան պընըգլարընը ըսլաարը իտի: Մէրգումին սէվիլիւլա տառ էթտիլի պուտա իըրտմէթտէն գուրթուլուպ տա, զիքը օլունտան հալէ տիւշար օլտուղունու պիր կէօրէն օլսա, տըշարըտա վէ պիր ատէմ եանընտա կէօթէրտիլի կիլլէճ եիւզլիլիլէ պիր վէճէլէ նիսպլէթ գապուլ էթտիրէմէեէրէք, պունուն տէրաի հէր նէ իսէ մութլագա քիմսէյէ սըրը վէ սէրրիլթէ վլրմէեէճէք պիր պէլա տըր տէմէյէ, վէ պու եօլտա նամուս մուհա-

Փազա էտիշինէ նէգարէն իսէ, քէնտի-
սինտէ պիր քիշի զատէլիք, վէ քիսարլըդ
հիսս էթմիյէ միճպուր էտէճէյինտէ
շիւսկէն եօգ իտի:

Վէ վազաս մէրգու՛մ տէլի գանլընըն
աթվարընտան, ալեա կէօղլէրիյլէ նազիք
պագըշլարընտան, վէ հէր նէ գատար
տահա հատասթի սիննի վար իտի իսէ
տէ, աղըր մէշրէպլի վէ լաթիֆ սէօհ-
պէթլի օլմասընտան մէէմուլ օլունան
էյյաէ հէր հալտէ քիսարլըդ իտի:

Պու պէքեարըն գիքր օլունան խանա
տեադ պամասը, իքի սէնէեի թէճա-
վուդ էթմիշ իքէն, ախդ ու իթա պապին-
տէ պիր ագճէլիք իշ իլէ մէշղուլ օլմա-
տըղընա, վէ նէ իշուն կէլիպ, նէ սէ-
պէպլէ օրանը պէքէմէքտէ օլտուղու-
նուն պիր քիսնէ ֆարգընա վարամամադ-
տա պուլունտուղունա նազարը հայրէթ
իլէ պադմամադ գապիլ տէյիլ իտի:

Չունքի կէլոյի պիր կիւնտէն պէրու
կէճէ կիւնտիւղ մէղքիւր խանը պէքլէ-
տիյի, վէ հէր քէրէ պաշգա պիր իտիմ
խապէր վէրիպ, վէ Գայսէրիյէնին էվէ-
րէք գարիյէսինտէնիմ տէեէրէք, մէմ-
լէքէթինի տաթի սէթր էթտիյի իշուն,
հալինտէն վէ քիմ օլտուղունտան պիր
էյյ առնաշըլտամաղը ըտը:

Քէյֆիէէթ պու մէրքէգտէ իքէն օն այ
գատար ազտէմ չարու իշինտէ, վէ իքի
գափուլու խան տէրունիտէ պիր թիւճ-
ճար օտասընտան պիւեիւճէք պիր սիր-
գաթ վուգու պուլտուղու ճիհէթլէ պիւ-
թիւն պէքեար խանլարը իլէ պէրասլէր,
պունուն օտասը տա արտնըլըպ, վազաս
շիւսկէն վէրէճէք հիշ պիր էմարէ կէօրիւ-
լէմէմիշ իսէ տէ, քէնտիսիննի նէճի օլ-
տուղունա, վէ նէ սէպէպլէ օլ խանը
պէքլէմէքտէ պուլունտուղունա տաիր
պիր միւսքիթ ճէվապ ալընամատըղընտան
տիկէր շիւսկէլիլէր, վէ խալըն խէյֆիլի-
լէր իլէ պէրասլէր պուտա զընտանա վէ-
րիլտի:

Նէ պէլալը շէյ . . . պու կէնճ տէլի-
գանը, քիմէեէ տէնիլէմիլ, վէ թէսէլ-
լի գապուլ էթմէզ պիր տէրտին իշինտէ

եանըպ թուլուշանօր իքէն, պէքեար օ-
տասընը կէօղլէնէ թիւթիւրէն զընտա-
նա ափանսըղ աթըլմասըյլա տճապա՛մ վի-
րան գալպի նէ՛ հալէ կէլտի . . . վէ գուր-
թուլուշու իսէ, պիւթիւն կիւն կնաիլէ-
սինի չէքէրէք պիլինմէմէսինէ միւթէ-
վազգըֆ օլտուղունու տիւշիւնալէքճէ,
գալպինի տալլտեան իղթիրտալ կէօրքի
նէլէր չէքտիրտի, պուրասը պէօյլէ օլ-
տուղու հալտէ եա պուլունտուղու մա-
հալլին հէյալէթ վէ տէհէթինտէն տույ-
տուղու խէլլէճանը գալպ, պիր վէճէլէ
թատրիֆ ու թաապիր գապուլ էտէմէզ
իտի . . . :

Պու զընտան էսիլ համմամ պագըլէ-
սինտէն պիր կէօղ քեարիլիր օլուպ, իւս-
թիւնիւն գուսպլէսինտէ օլան ուֆադ
տէվիր բէնչէրէլլէրտէն անճադ պիր թա-
նէսի աշըք օլտուղունտան, պուլանըդ
հալալարտա, օ՛ գատարճըք եէրտէն պիր
տունուդ ալտընըդ, վէ աշըք հալալար-
տա իսէ, պիր այ փարլալըլը գատար
շալգ տիւշէ պիլիլ իտի:

Պունտան մախտա պիր պուշուգ արշըն
գալընըղընտա օլան աթարընըն տէօրթ
արշըն գատար եիւքսէրէք եէրինտէ, դօ-
գաղա նազըր օլալագ իքի տէ ելլանգա-
վի ըշըղըլը վար իտի իսէ տէ, պուրա-
սընը տաթի էօրիւմճէքլէր, վէ չէօր չէօր-
լէր գապլամըլ օլուպ, շալգ վէրմէք տէ-
յիւ ա իշէրիննի էօլիւն հալասընը թէպ
տիլէ պիլէ ֆաիտէսի եօգ իտի:

Վէ կիւնտիւղլէրի պու հալտէ, վէ պիր
ճէհէննէմ չէքլինտէ օլան զընտանըն, կէ-
ճէլէրի տաթի էօլիւ կիւղիւ կիպի ըվը-
լամագտա պուլունտան պիր թաշ պէզլի
շըրասընտան պաշգա շալգը օլմատըղըն-
տան, հէր քէսին եէրինի պուլմասը, վէ
օթուրուպ գալգմասը թաթիլին իլէ վու-
գու պուլուր իտի:

Պու զընտանըն իշէրիսինի սօրմա, զի-
րա ինտանա եագըշըր պիր եուրթ տէնի-
լէճէք հիշ պիր եէրի օլմաեըպ, աթար-
լարընտան պուրճա պուրճա սըգարադ եէր
եէր զէմինէ ադար սիւրէթտէ նէմաքըլըդ,
վէ սուվասընտա նէմաքըլըդտան հա-

սըլ օլմա էօյլէ պիր սագաթլըգ վար խոի քի, արատա փարչա փարչա տէօթիւլէն սուվլարըն եէրտէ շագըրտաեըընա պագարադ, պաշլարա թէսատտիւֆ էթմէ-սինին տէրադապ էգիպ պիթիրըր օլտու-զու շիւպհէսիյլէ հէր նէրէտէ տուրաճա-ղընը շաշըրըր, վէ գանն էտէրսին քի վագթըյլա, էօլիւմիւ պաշընա պիր թաշ տիւլմէ իլէ վուգու պուլաճաղը խթիւ-րաճ օլունան Եսքեղուս (1) միախլուէր հէփ օրատա թօփլանըր ըտը:

Պու զընտանտա պաշլարըն պիր Լահգէ զարֆընտա իրարախալա օլմագ թէհլիքէ-սինտէն տէ պէտթէր պիր պէլա վար ըտը եանի, նէմիաքլըգ օ տէրէճէ գապլամըզ վէ մանալաշընը ըտը քի, պիւթիւն տի-վարլարընտան եօգարը աշաղը էնիպ չը-գան պրգեղէր, վէ համմաճ պէօճէքլէրի, վէ եէրտէ վէ տիվար տիպլէրինտէ կէզէն սոյ, ագրէպ վէ սու գուրտարընըն էն-վաի, վէ հաթթա եըլան օլմագըլըն տա իհթիւմալի, խէյֆ ու իւրքիւնթ իւտէն եիւ-րէքլէրի պիր սանիյէ տախի խաի պը-րագմադ ըտը:

Ձէվալլէ կէնճ պէքեար, պաշգա եիւգ-տէն կէրչի չօգ սըգընթըլար չէքմիշ իտէ տէ, պէօյլէ պիր եէրի էօմիւնտէ կէօր-մէմիշ, վէ խալալընտան պիլէ կէչիմիշ օլտուզունտան, հէր նէ գատար ալըշ-զըն արգատաշլարը էօթէ պէրի սէրիւմիշ օլան գաօլա խապըրլար իւզէրինէ ուզա-նըպ օթուրլար, վէ եաթար ուեուր իտի-լէր իտէ տէ, քէնտիսի կէճէի կիւնտիւ-զիւ կէօզիւնէ պիր տագըգա ուշգու կիր-մէտէն աեադտա կէչիրի, վէ «եաՐապ-պի սէն տահա պէտթէրինտէն էսիրկէ» տէեէրէք տախմա շիւքիւր վէրիւր իտի:

(Գրաւորու պատեւմա)

(1) Մէրգումուն պաշըլ զտեէթ կռնս վէ տագ օլ-տուզու հալտէ պունտան 2200 սէնէ գատար ագտէմ Եունանիսմանտա Թէամըրօ մուսիգար պաշըր իքէն, պիր կիւն ֆալճընըն պիրիսինին, «սէնին էօլիւմիւն պաշընա թաշ տիւլմէ իլէ վուգու պուլաճաղ տըր» տէ-մէսի իւզէրինէ, պիւնա տլմընտա պուլունմանը պիւս պիւմիւն Թէրք էտէրէք զըրլարտա կէզէր իտի. Թէ-սատտիւֆ պուեա, գարագուշուն պիրիսի տէ պիր Թուպադա եագալաեըպ, փարչալաեարագ եէմէք ի-չուն պիր Թաշ ետիստ գաեա արամագտա իքէն, Ես-քեղոսուն պաշընը գաեա գաննըյլա Թուպադաեըլ էօյ-լէ պիր իւր իլէ պըրագտը քի, մէրգումուն պէյնի փարչալանըպ անինտէ ճանը չըգտը:

ՀԻՆՏ ԻԼԱՆԼԱՐԸ

Ի.

ՊԵՐՈՒՄՅԱ ՎԻՇՆՈ ՎԷ ՍԻՎԱ

Թէաճճիւպ չէքմէմէլի տիր քի, Հինա փութէրէսթլէրի Պրոռմիւս Վիշնօ վէ Սիւլա իսմինտէ պաշը պիր իւշիւք իլահընա ինանըրլար, վէ Պըրուհա-նըն տիւնեաեը խալգ էաէն, Վիշնօ-նուն մուհաֆաղա էյլէեէն, վէ Սի-վանըն իտէ թախրիպ էտի վէրէն օլ-տուզունա իթիմաա գըլարլար տէեու. զիրա պու կիպի իթիգաթ էսկի Եու-նանիլէրտէ տախի օլուպ, Պարֆոյ տէնիլէն, վէ էօմիւր իտարէսինէ թա-եին էտիլէն Դիստուն իւշ գըլարլարն-տան կըրթոթոյ նամընտա օլան պի-րինճիսի, զաեէթ փարադ էլպիսէ իլէ միւլէպպէսէ օլտուզու հալտէ, էօմիւ-րէ միւշապիհ օլմագ իւզրէ էլինէ էյ-րիլէճէք իփէք վէ գըլ թիֆթիլի ալըր իտի. վէ եըլըզ իշլէնթիլի էնթարի կէյինմիշ օլան, վէ Տաֆեղիս իսմինտէ պուլունան իքինճիսի տախի, գըզ գարտաշընտան պազի իրէք, վէ պա-զիտէ գըլ թիֆթիլինտէնալարագ էօմ-րիւն տէվէրանընը իմա էթմէք իւզրէ չըգըրգ իլէ էյիրիւր վէ սօգուր իտի:

Իմաի Ասրոյի նամընտա օլան իւ-չիւնճիւսիւ իտէ, գարալար կէյինմիշ օլարագ, վազիֆէյի մէէմուրէսի պիր գարար սօգունան շէյլէրին աթղը վէ արղաճ իրլէրինի քէսիպ տէօրմէքաէն իպարէթ իտի. իշթէ պունլարտա, խալգտան սօնրա տէվէրան էաէն, վէ ինթիհասընտա մահվ օլուպ, վէ եալան հիւքմիւնէ կիրէն էօմիւն, միւտիլէ-րի թարաֆընտան պու հօլտա էտարէ էտիլի օլտուզունու պիլաիրմէք իս-թէրլէր իտի:

ՀԻՆՏ ԻՒԶԼԻԻՅԻԻ

վէ մաամուլաթըն իփէք վէ գըլ օլ մասը իսէ, սատըղլար իլէ կիւնահ-քեարլարըն էօմրիւնէ միւշապիհ օլուպ, միւքեաֆաթ վէ միւճաղաթլարը նէ-ւիսիս վէ Ասսրէա նամընտա օլան Դիոսուն աիկէր իքի գըղլարընա թէրք ու իհալէ գըլընըր տէրլէր իտի:

Պու գըղլար տախի ռսկեդարտա տիւնեա իւղէրլինտէ օլուպ, պիրիսի գարանլըգտա տախի կէօրիւր օլտու-զունա տէլիլ օլմագ իւղրէ եանընտա տախիմա պիր գալագուշ, վէ տիկէրի իսէ միւքեաֆաթ իլէ միւճաղաթ պա-պինտէ տախիմա առալէթէ ըիսեթէթ էտէր իտուլինէ իսպաթ զըմընտա էլինտէ պիր վէզնէ պուլունարագ, տիւնեաեը քէմալը աալ ու հագգա-նիսեթ իլէ իտարէ էթմէքաէլէր իքէն, ինստըլարտա ֆըսդ ու ֆիւճիւր ար-թըպ, վէ ճէղայը սէզաեա միւսթէ-հագգ օլանլար հատաէն զիւտտէ չօ-ղալընշ, վէ միւճաղաթըն պուրատա իճրասը իչուն վաղթին միւսաատէսի, վէ ֆէնալարը էլիլէրտէն թէֆրիգ էտէ պիլմէնին իհթիմալի գալմամըն օլտու-զունտան, լեաղըմ կէլէն ճէղա վէ միւքեաֆաթը ախրէթտէ վէրմէք իւղ-րէ, հէր պիր շէյի հալինէ պիթթէրք, օ պիր տիւնեաեա սալուշմուշ օլմա-լարընա զահիպ օլուր իտիլէր:

Հինայիլէր տախի իւշիւքլէրլինտէն Պրոռումնա իլէ Վիշնօ արասընտա պիւ-եիւքլիւք իւղէրլինէ պիր միւճատէլէ հասըլ օլուպ, պիրտէն իքիսի միանըն-տան իւշիւնճիւսիւ օլան Սիլիւ մէյտա-նա չըգարագ, պիր աթէշ տիրէք քէ-սիլտի, վէ պաշը կէօլէրէ գատար եիւքսէլտի, վէ օ սըրատա «Պու տի-րէյին տէքէսինի, վէ տիպինի սիզտէն հանկընըղ էվիլէլ պուլուր իսէ աղա-

մէթ Օնուն աուր» տէեու պիր սէս կէլտի. Վիշնօ միւթէագըպէն տօմու-ղա թահվիլ օլարագ եէրի օյմաղա, վէ Պրոռումնա թօյ գուշունա թէպ-տիլ օլունարագ տիրէյին տէքէսինի տօղրու սաղըլմաեա պաշլատը, վէ հէնուղ տէքէնի պուլմատան «պուլ-տոնմ... պուլտոնմ...» տէեու պա-ղըրտը քի, օ տէքէնին պուլունմասը միւքիւնաիլ կիպի տիր տէրլէր, վէ Պրոռումնաեղ եալանճը առա էտէրլէր:

Խ Ի Ի Լ Զ Ս Ս Է

Պու սէֆսէթէլէրտէն աննաշըլաճագ շէյ չու աուր քի, ինստըն քէօրլիւք, վէ ճէհի միւքէթթէպլիք վէ միւքէրրէլիք իչինտէ տախի, պագաթրմըննէ տիր ա-րասըղը վէ ինստըղը... չու մէսէլլէրին միեանընտա պիլէ տիւնեա իչուն հէվէս կէթիլէճէք, վէ պու սէֆիլ վէ ֆանի էօմիւր հագգընտա կիւվէնճ, վէ ճէսա-րէթ վէրէճէք պիր հարֆ վէ իսպարէ տա-խի վաթ մը սըր. իմոի սահիհ վէ էսաս-լը սիւրէթտէ սահիպի իման, վէ Խրիս-թիւն օլանլարտան, չու խաքը ահգէրտէ սէատէթի մաթլուպէնի պուլուրում տէ-եու զօրլատանլար, մէքըլար փութրէ-րէթ շինուլիլէրտէն, վէ եունանիլէրտէն տէ պէթթէր սաեըլմաթ մը, շիւպհէսիլ հէմ սաեըլըր, հէմ հաեըլֆ... վէ եա-ղըղ տըր:

ԳԱՎԱՍԻՏԻ ՆԱԳԼԸ ՀՈՒՐՈՒՅ

ՕՍՄԱՆԼԸՃԱՏԱՆ ԷՐՄԷՆԻՃԷԵԷ

Մանգումէյի էֆրեար նամ զագէղէյի միւղէպէրէնին 4785 ինճի նիւսիսէսինտէ միւնտէրիճ պուլունան Դեհրիսի լիսանք Դիւրֆի սէրլէվիալը պէնտիմիղտէ, վէ Փէլէթիճին 13 ինճիւ նիւսիսէսինին 210 ունճու սահիֆէսինտէ, վէ Սեւսեյի ին-սանիյե պահսը իչինտէ պէեան զըլընար-ղը վէճիլէ, լիսանըմըղ հուրուֆաղընտա օլան վիւսաղըն վէրտիյի սուհուլէղլէ,

քելիմադը Դիւրքիլէեի թէլէֆիւզադը մախսուսէսի, վէ ալնի իլէ հուրուֆադըմըզա նազլ էտէ պիլիւր իսէք տէ, հարֆլարըմըզտան պազիլէրի եանի, ք. ֆ. գ. ֆ. ե. ե. յ, եազըլարը իլէ էմսալլէրինին սէսլէրի պիւր պիրինէ միւշապիհ, վէ ք. պ. ֆ. ու. շ. գ. վէ սաիրէ կիպիլէր իսէ դէվախի (լծորդ) խուսյի զայրը միւհդաճը դէվզիհ խուսյինտէն, հինի նազըլ հուրուֆտա պուլնարըն գաննըլ ուսուլա դէվֆիդէն իսդիմալ օլունաճադը հազըլնտա, շիմտիսէ զատար պիր զախտէյի մախսուսէ իդդիխազ էտիլմէմիշ օլտուղունտան, սալլգնա պիր պիրինէ միւշապիհ օլան հարֆլար պիրա ֆարգ, էլ եազըլարընըն հէր պիրիսինտէ պիր շէշիդ եազըլմագտա օլտուղու շէօյլէ տուրսուն, մաթպուադտա տախի պիրի տիկէրինէ պէնդէմէէրէք հէր քէս պիր թարիզ թուդմագտա, վէ էրմէնի իւլ հուրուֆ Դիւրքի իւլ իպարէ օլան հիշ պիր քիդապ, բիսալէ, վէ զազէդէ մուհարրէրադը, եէքտիկէրէ մուվաֆըզ պուլունմամագտա տըր:

Պու խուսուսուն շիմտիսէ զատար պու եօլտա, եանի ինպիզամըզ պիր հարտէ զալըշընա սէպէպ, սալլգնա պիր պիրինէ միւշապիհ միւղէատախա հարֆլարըմըզ պուլունտուղու, վէ ահրէֆի սալլիլլէմիզին իսէ տէրէճէյի մաթլուպէտէ օլտուղու ճիհէղլէ, հէր նասըլտա օլա դէլէֆիւզտէ սուհուլէզ պուլմագտա օլտուղունմուզ օլմուշ իսէ տէ, տիւնեատա զախտէնէ միւղէնէտ օլմանան հիշ պիր շէյին մէզին, վէ մագպուլ օլամսեանադը կիպի, օ միսիլլու թապիադը մասլահադա դէրք օլունմուշ նըզամըզ շէյլէրին, խաթատան տա խալի վէ սալիմ զալամսեանադը տէրքեար խուսյինտէն, վէ պու խուսուսուն պիր ուսուլա բապըլ, սատէճէ հուրուֆադըմըզ իլէ քելիմադը Օսմանիլէ դահրիբինին պիր թարզ վէ սիեագա տէօքիլմէսինի ինդաճ էդմէիպ, իլլա լիսանը Օսմանի դէտէրրիւս էտէն շակիրտանըն ֆէննի իմլա ճիհէղիլլէ քէսպի միւմարէսէ, վէ մէլէքէ էդմէլէրինէ տէ մէտարը քիւլլիւ

օլանադը մէլիուզ պուլունտուղունտան պէր միւհիպի վատ մին զայրը հատտին միլլէղիմիդէ պու պապտէ տախի պիր խըտմէնի նաֆիա իֆասընա ճիւրադ, վէ իլէրիտէ էրպապը քէմալըն տահազիեատէ, վէ միւնդագամ սիւրէդտէ իքմալ պուեուրմալարընա միւնհասըր օլան իշպու էսէրիմիզի շիմախիլք պիր մուգատսէմէ ատտ էտէրիմ:

Պ Ի Բ Ի Ն Ճ Ի Պ Ա Պ

Հ Ո Ի Բ Ո Ի Ֆ Ա Դ

Լիսանը Օսմանի Տէմէլլէ, Արասի, Փարսի վէ ճաղադալի, եանի սըրֆ Դիւրքի լիսանլարընտան դէշէքքիւլ էտէն պիր լիսանը լաթաֆէդրէսան աննաեանադըլ. պու լիսանա մախսուս օթուզ իւշ աաէտ հուրուֆադ օլուպ, պուլնարտան պազիլէրի սալլգնա խաֆիֆ (նուրը), վէ պազիլէրի տախի սազըլ (թաւ) տըր. վէ պիր թադըմը տախի իդդիսալինտէ օլան հարֆըն սէսլնէ իդդիպա էտէրէք, իճապընա կէօրէ հէմ խաֆիֆ, վէ հէմ տէ սազըլ դէլէֆիւզ օլունմադա միւսախա տիր: Նասըլքի պիդիմ հարֆլարըմըզ տախի լիսանըմըզ գախէսինճէ թըպդը պու գապիլտէն օլտուղու կիպի, ուսուլու Դիւրքիլէե տէ մուգապէլէ էտէ պիլլիւ շէօյլէ քի:

Ճ Է Տ Վ Է Լ Ի Մ Ի Ս Ս Լ

Ասլընտա խաֆիֆ սէսլի հարֆլար	Ասլընտա սազըլ սէսլի հարֆլար	Հէմ խաֆիֆ, վէ ճէմ տէ սազըլ սէսլի հարֆլար
ت η	ح ju	ا u . h ش z
د s	ص u	ب պ ځա. h. ځ
ذ q	ض s q	پ ք ڤ ڦ
ز q	ط p	ت u ٿ l
س u	ظ q	ج ց ڄ m
ك f	غ η	چ ց ڇ n
گ h	ق q	ح h ڄ v
— —	گ h	د ք ڏ h
— —	— —	ذ ځ ڍ e

(Գուսուրու պաշեմա)

ՀԱՅՎԱՆԱԹՐ ԴԱՐԻՊԷ

Գ.

Լ Ա Մ Ա

Իսփանիայը լար իւր տէ-
ֆա ճէնուպի Ամէրիգանըն
Իէրու էեալէթինէ հիւքմ
էթմէտէ, Անդեան տալլա-
րընտա լամա տէնիլէն հայ-
վանը կէօրմիւշէր, վէ էվ-
րօպանա կէթիրմիւշէր իտի:

Շէքլէն զանէթ սէվիմի,
մահճուպ վէ հալիմ թա-
պիաթլը, տուտագլարը գա-
լըն, վէ կէօլէրի իրի օլուպ,
պիր չալա տէվէ քէօլէյինէ
պէնզէր պիր հայվան տըր լամա: Տիւշ-
մանա մուգապէլէ էթմէքիւզրէ պույ-
նուզ, վէ գանճա կիպի շէյլէրի օլմա-
եըպ, զէվալլընըն պաշը տարակէլմէտէ
իւէլաա իշուն քիւլլիւ իւմիւտինի հասը
էթմէք իւզրէ, պաշընը եօգարը ա-
լըպ գուլագլարընը տիքէրէք, վէ
գույրուղունու տախի գըվըրըր կիպի
էտէրէք, սաղըլմագ տէրէճէսինտէ
գալմանա վօր էթմէտէն պաշգա շէյի
եօգ տուր, վէ պու գօշուշունա, վէ
սարպ եէրլէրէ տըրմանըշընա, արգա
անագլարընտա օլան չիֆթէ վէ էյ-
րի թըրնագլարը զանէթ տուհուլէթ
վէրի:

Վէ շանէտ էլէ կէշէր իսէ, տիւշ-
մէնէ թիւքիւլմէքտէն մախտա, պիր
ֆէնալըգ եէթիշտիրմէք պիլմէգ. նա-
սըլքի փէք չօգ աճիղ մաղլումլար
տախի թըպպը պէօյլէ տիր:

Վէ փէք սար գափուեա տիւշէր
իսէ, պաշընը թաշլարա չալարագ ա-
գըպէթ քէնտի քէնտինի թէլէֆ էտէր
պիթիւրիւր. պու շէյ, աճղիեէթ իւզէ-

Լ Ա Մ Ա

րինէ կէլէն իւմիւտ քէսիքլիյի նէթի-
ճէսի օլմագ իւզրէ, պաղի ինսանլար-
տա տախի կէօրիւլմէքտէ տիր:

Լամանըն տիշիսինին իրի մէմէսի օ-
լուպ. վէ իրի թանէ տէ եալուր կէ-
թիրիւր, վէ ալըշգընլարընըն եիւք չէք-
մէյէ, վէ սաիր իշլէրէ գուլլանըլմագ-
տա իտույի մէրվի տիր:

Գ.

ԽԸՐՍԸՁ ՏԻԱՆ

Պաշըճա Աֆրիգատա, պաղի տա-
խի եօգարը Ասիա գըթասընտա պու-
լունուր մայմուն ճինսինտէն պիր նէվի
հայվան տըր Տիան:

Շէքլի կիւզէլ, թիւյլէրի եուճագ,
վէ կէօլէրի քէսքին վէ փարլագ, վէ
թիւյլէրի սիեան իլէ գարըշըգ պօղ
օլտուղու հալտէ, կէօյսիւ վէ սագալը
գար կիպիագ տըր:

Եիւզիւ իլէ անագլարընտա թիւյ
օլմանըպ թէնէ եագըն օլտուղու իլէ
պէրապէր, ալընընտա սիեան պէնէ

ԽԸՐՍԸՁ ՏԻԱՆ

պէնզէր պիր հօգթա էտինիր, վէ գուլրուղունուն ուղունլուղու իսէրէսմինտէ կէօրիւտիւլիւ իւզրէ ֆէվզ էլ առէ տիր:

Պու հայվան զանէթ չէվիք, ճէրպէզլի, լաթիֆ վէ ֆէհիմի իսէ աէ, գաթան էմնիէթ էտիլիր հալի եօգտուր. զիրա կէօղտէն սիւրմէնի չէքէր տէնիլէն խրսըզլարըն պաշ գալֆասը վէ պէօճէք պաշըսը սըր, նիչուն քիքիլիթ աշմագ, տիւլիւմէր չէօղմէք, վէ ուսուլ բէրտէտէն ճէպէ էլ ուզատըպ տա փարա չարմագ պապինտէ զանէթ մահիր, վէ խրսըզլըգ եատէ եանքէսիճիլիլի եօլունտա հէզար պին ֆէնտ ու տէսիւլէր իմալ վէ իսթիմալ էտէր օլտուղու տէրքեար վէ զահիր տիր:

Մայմունլարըն պիր ճինսի կէվիլ կէթիրիր հայվանաթտան տէվէ ինէք, ճամուս, վէ գօեուն միսալի միտէլէրինտէն պաշգա պօղաղլարընտա պիր տէ թօպրա օլուպ, օրատա իհթիեաթէն հըֆզ էթտիլլէրի եէեէճէյի, լէտէլ իգթիլա չըգարըպ եէր օլտուղլարը տէրքեար. վէ Հինտիսթանտա Տիանա միւշապիհ Հիւրման իսմինտէ տիկէր պիր նէվ մայմուն օ-

լուպ, ծնուն տա զիր օլունան թօպրա եէրինէ միւթէտտաիտ միտէսի պուլունտուղունուն, վէ եէտիլի չէյլէր ասըլ միտէսինտէ հազմ օլունտուղճա բէյ տէր բէյ տիկէրլէրտէն օրատա նազլ օլունուր օլտուղունուն ինտէլթէշհիր թէպէյիւն էթմիշ խտույի պիտիտար տըր:

Հինտիլէր պու հայվանա պիր հիւքիւմտար, մայմունլուղա թէհալվիւլ էթմիշ տիր զաննը զուրուլա, օ տէրէճէ հիւրմէթ էտէրլէր, վէ մուգատտէն տէեու պիլիլլէր քի, շանէտիլլէրինտէն պիր Հուրման թէլէֆէտէն օլտա, քէնտիլլէրի տէ մութլազալ օնու գաթլ էտէրլէր:

Հուլմանըն ուսթալըզլը իլլէրինտէն պիրիսի տէ, տաիմա եըլուն թէլէֆէթմէսի տիր չէօլլէ քի, իլինէ կէչէն էն իրի եըլանլարըն պիլլէ, չէնէսինի թաշլարա սիւրէրէք տէրիլլէրինի իւզիւպ, էվվէլու վէհիրլի տիլլէրինի չըգարաղգտան սօնրա, սըթըգ րահաթ րահաթ, վէ պիլա ինէյֆ ու չիւպհէ պաշլարըն էզէր պիթիլիլ:

Թէպաիլ ֆէսիլաշըն պիրիսի ֆիտան տիքէն պիր իսթիեարա թէսատիւֆլէքիւ իչուն տիքտիլլինի սիւալ էթմէտէ «պէնտէն էվվէլլէրլէրին տիքտիլլի ֆիտանլարըն մէյվէսինի պէն եէտիւմ, պէնտէ պէնտէն սօնրաքիլլէր իչուն տիքէեօրոււմ» ճէվալը վէրտի: Փատիլաշ հազզ էտէրէք աթիլլէթ տիլլէ, իսթիեար տա թէչէքքիւլ էտէր իտի. Փատիլաշ թէչէքքիւլլիւն սէպէպինի սօրմատա, «պու կիւնքի տիքտիլլի ֆիտանըն պու կիւն մէյվէ վէրտիլլի իչուն» տէտի. պու սէօղ տահա գիեատէ իսօշունա կիտէրէք, Փատիլաշ թէքրար աթիլլէ իհսան, իսթիեարտա թէչէքքիւլլիւն թէքրար էթտի. Փատիլաշ պու նէ իչուն տէեու սօրմատա «էլ աւէմին աղաճը եըլտա պիր մէյվէ վէրիլ, պէնիւմ ֆիտանըմ պիր կիւնտէ իքի տէֆա» տէտի իսթիեար:

ՈՒՍՈՒԼՈՒ ՔԻԹԱՊԼԹԻ ԹԻՃԱՐԼԹ

Օնալքընընը նիսիսիսեկեկեկ (սա. 256)

ՔԷՖԱԼԷԹԻ ՆԷՖՍԻՅԷ ՍԷՆԵՏԼԷՐԻ (¹)

... նաւ քիւնեկեկեկ ... ալեյիկեկեկ իգաւեկեկ Եթիկի նաւնու սա-
վաւքընըն իւրալքըն մուհաւեկեկ ... պիսաւեկեկ ճեկա սաիւրեկեկեկ հաւալեկեկ
օլունմուլ օլունդունսան, մուհաւեկեկեկ մեկպունեկեկ խիւմաւքընա գասար
մազնուն ալեյիկ մեկգունուն պիւր թարաւա ժիւրա Եթմեկեկեկի իյուն
նեկսիկեկ Բեկիլ օլունդունսան, հիկի թահաւրիկեկ պունունմազ, վե գասար-
թա մեկբեկեկեկ Թեկիւլ օլունմաւազ խեկ, հազգընսա հիւսիւ գանունուն
իւրաւքընա ռազի օլունդուն իյուն իշպու սեկեկ Թեկիւլ վե թագսիւլ
Եյեկիւլ :

Տ Ի Կ Է Ր Ի

... նաւ քիւնաւքըն ... զիւնեկիկեկ մահիւնեկի քիւնաւքըն ... մեկիւսի
իյունքըն մահիւնունպի ... դունուլ մաքունպու օլուն, մահիւնուն մեկգուն մե-
կպիլի մահիւնեկեկ ճեկա ճեկա քեկիկեկ վե իգա Եյեկեկ իգրե քեկիկեկ երկիլ
օլունդունսան, հիկի քեկիկեկեկ Եկիկ, հեկ նեկ վազըն արաւքըն խեկ, մահիւնեկի
մեկգիւրե իւրա սաիւրեկ ալիկեկեկ քեկիւլ Եյեկեկ իգրե նեկսիկեկ, վե շահեկ քի-
ւրա եկեկ խեկ մեկպիլի մահիւնեկիկ իգաւքընա Բեկիլ, վե գաւիկ օլունդուն իյուն,
իշպու սեկեկ քեկիւլ վե թագսիւլ զընքըն :

ԱՏԻ ՔԷՖԱԼԷԹԻ ՄՍԼԻՅԷ ՍԷՆԵՏԻ

... Եթեկեկեկեկ ... նաւ գաւ զիւնեկեկեկ ... Թարիկեկեկ իւրի-
պարեկ 361 կիւն խիւմաւքընա գասար իւր օլունմազ, վե օլունմաւաւքըն
հալեկ միւրիւր Եթեկ Եյեկաւքըն կիւնեկեկեկ իւրա զընքընմազ իգրե սիւլ
մեկիկեկեկ Եկիկիւլ դունուլ իւրաւքընա մաւքունպու օլուն ... դունու-
լուն պեկ միւնիւսիւ սեկեկ Իգաւքընա Բեկիլ (²) օլունդուն իյուն իշպու
սեկեկիւլ եկեկ սաիկի մունաիլեկեկ իւրա զընքըն :

ՔԷՖԱԼԷԹԻ ՄՈՒՎԱՊԳՍԹԱ

... Եթեկեկեկեկ ... աղա զիւնեկեկեկ ... սաիւրեկ իյունքընա մահ-
իւնուն պիւր օլուն ... դունուլ ալաւաւքընըն Թեկիկեկ զընքընսա մեկ-

(¹) Պունսան սոնա իսիսար զընքընսա սեկեկա միւլեկեկեկեկեկ սեկեկա. իգաւքըն, սա-
նաւ. քեկաիկեկ, քարիս վե իւրա եազընմաւազ խեկ Եթ, պեկեկեկեկ պու ճիկեկեկ, ալիկ միւլեկ-
եկեկ քարալիկ օլունմալ քըն :

(²) Նաւքըն Եկիկեկ պեկա օլունս. պունաւ Բեկիլի պիւնա օլունդուն, եաիւս միւլեկեկեկ
զեկա օլուն սա օլունդուն իւր Եկիկեկ եազըն խեկ, ալըն մեկուն կիւն օլուն, վե Բեկեկ արա
Եթեկ սեկեկեկեկ համի, վե զիւնեկ Եթա օլունմազ իւրա Եկիկ խեկ, մեկալքըն մեկպունուն պեկ միւ-
նիւսիւ սեկեկ Իգաւքընա Բեկիլ, եաիւս Բեկիլի պիւլ մալ օլունդուն. եա Եթ օլունդունալ իյուն Եթեկ
Եթեկ վեկեկեկ վազըն իւրա օլունմալ Բեկիլ քըն :

եռունու մերգումուն քարիստեն իմիպարեն 61 կիւնէ գասար պիր Թարաւա սաւմուշմանագ իզրէ նեժսիկն ֆեժիլ օյսուդում իյուն իշպու սենէսիւմ Թերգիւմ վէ . . . Թագսիւմ գըլընը :

Տ Ի Կ Է Ր

. . . գումիսանեսարն . . . եփենսիկ իքս եքսիլերի մանիփարում , վի օզգս մալի պէսէլիկէն տօլսեր . . . քարիսիլի պիր գըքս սենէսիլլէ աշանագարը օլսն . . . դուրուշու աշունաերպսա , քարիստեն իքիպարեն աշմըշ պիր կիւն խիքսուրնեսա քու-րափումս միւրաճասք ետրլեր խե իփս երմեֆ , վի միսսեք ինզըզասընսան սօնրս հիւֆիւ սենէսիւմ մեփունիս սսս հիլլեֆ իզրէ պիլ խզս քարափը գումիսանեսը մեզպուրս իքս օլունս :

ՔԷՑԱԼԷԹԻ ՊԻԹՏԷՐՔ

. . . նամ ֆիւնսնենին պու սեժա . . . եժենսիլլէ . . . դուրուշ գըյ-մեթ իլէ Քիրուիւմ էսիպ շիրաշը Օսմանի եիւզ դուրուշսան օլարագ պե-սէլիկի ֆեաւիլլէն աիւզ էյլեմիլ օյսուդու . . . գըքսմ պիր աշէս էրմաս ֆիւքենին իլերիսէ շանէս պիր միւսմէհագգը գուհուր էտերեֆ ինսեթ Թե-պէյլիւն զիֆր օլունան ֆիւքեթի էժենսիլլի մումաիլէյնէն աիւզ իտեր խե . պէսէլիկն իժա էմիլլ օյսուդու մեպալիլլի մեզպուրենին իժասընս ֆե-ժիլլի պիլ մալ վէ զամիւն օյսուդում իյուն իշպու սենէսիւմ մումաիլէյնէ իմա օլունմուշ տու :

ՔԷՑԱԼԷԹԻ ՄՈՒՍԼԼԱՊԱ. ԵԱԻՕՏ ՄԻԻԶԱՅԷ

. . . գումիսանեսարն . . . աղս իլէ իմմեֆսէ օյսուզարը աիւզ ու իմա նեթ իճեսիկն , գումիսանեսար մեզպուրուն մերգում գիւնմեթ ինսէ շանէս ազնէսի իլիլէնէֆ օլուր , վի հեր գալ դուրուշ սէյնի պուլունուր խե պիլս էօզր վէ պեհանէ ֆեաւիլլէն , վէ կիւզէշմէյի նըզաւիսի իլէ մաեն Թարա-ժընսան Թեալիկէն վէ իժա օլունաճաղընը միւշիր իշպու սենէսիւմ գում-իսանեսար մեզպուրս իմա գըլընընը տը :

Տ Ի Կ Է Ր

Պու սեփս . . . նամ քիւճար գօլօսիօնա իլլերիկի մերսիկն սաֆիկն . . . քիւճար գօլօսիօնաունա հաւալէ երմիլ օյսուդունսն , մուամէլսըն ճարիլէս մերգում . . . աղանըն ուսուլու մերիլիսիկն մուլափըզ հարաֆէքս պուլունաճաղը-նա , վի եւր ու սրիարըշըն խիլափընս հիլլ պիր շէյ եալիսանաճաղընս , վի տօ-րուսան տօլսերսն գիւնմէքիկն պիր ազնէ կէլիւմէնէնէյիկն , միւրաւիլս վի զամիւն օյ-սուդունսն , շանէս խիլափը ուսուլու ճարիլլ պիր նեվի հարաֆէքս վուզուս կե-լիւր , վի գիւնմէքիկն ազնէ կէլիւրիլ խե . քիւճարը մումաիլէյնին պու էիւզսն իրսս հեճնէֆ մագարարընը , վի գիւնմէքի մերգումսն քեպէյլիւն հեճնէֆ մարուպա-րընը պիլս քեալիլլ վի տենէիսէ ֆեաւիլլէն իփսեա մեճպուր վի պօրնըն օյսուդումս միւրաիլէյնին , իշպու սենէսիւմ քերգիւմ վի խզս , վի եէսի մումաիլէյնէ իքս գըլընը :

(Մապսի սօնրս)

ՊԱՂ ՊՕԶՈՒՄՈՒ

Չարիք ֆելէք սալ սէվրինի
Իրմամ իլէ պէ քէրար,
Հուլուլ էսիպ իբթէ երնէ
Սէր կէտսքէրսի սօն պահար:

Նէշէլէրի սայֆիյէսին
Թէրէլէ օլսու սիլֆիկէար,
Քիւմինի սէ ֆէլզի մահսուլ
Գրլը լուքֆինէ մագհար:

Նէ խօս սէվինն ճէ ազիմ ֆէյֆ
Մահսուլսան քարլը ճէ վար,
Հիլլէ պիլմէզ պիր ֆիսպ սիր օ
Քէնզի Հազզսան ճիւմասար:

Նալըն աեազ սրքը չըպլազ
Մէլէք կիսլի չօնուզլար,
Նէ լիպասա ճէ էլմասա
Սըրֆ ֆէլզէ սիր խահիբէար

Պու ալէմսէ միլսրէլիֆ սիր
Քիւլլիլ մէսլէք վէ էֆէար,
Պիրիսինէ զօր կէլէն շէյ
Տիկէրինէ օլուր ֆէար:

Չէօմլէֆնի հարր քալէպ էսէր
Կէմինի սէ բիւզիկէար,
Էֆիննիլէր եաղմուր իսքէր
Լաֆին գուրազ եօնուլար:

Պիւլպիլիլի ալքուն գաֆէսէ
Դօսան վարան աղուլար,
Սէֆահաք ֆէօֆիւնէ օլսու
Չիւրաւ ասիսի սալ աւար:

Սէն իսքէրսէն սիքքին սէնէ
Տիւզ գօս էվին պիր գարար,
Էսէր չիֆքնի մա ալիլէ
Պիր սալ իլէ իֆքիլար:

Դան քէր տօֆիւպ չալքօսընա
Պուննա սարաֆ վէ քիւննար,
Էհի գիւրաւ սէր պի հազգին
Պունլար պանա խքսմէքֆէար:

Դանի սիր օնսա ֆի եիւրէֆ
Պիլմէզ հալսէն իքիզար,
Կէլիր գանկլը սէսի սազվէ
Խանէնէսի սէ գուլար:

Էյ գէվալը պու ճէ հիւրմէք
Սազը ալնէ պրօլար,
Միեանրլիսա սիւսլի սաաք
Մէվք էսէր հէր սէմ իիսար,

Տէյիլմի ֆի ֆէօլիլ գրամը
Սէնսէն չօզ ալեա տուեար,
Չին սապանը լէնէք քէպէր
Ճիւնկիքսէս խօնուլար:

Սիւսլիլ քիւսլիլ գարեօլանըն
Խապալ ճէ ֆաիքսի վար,
Սէլէրի գուս քիւլիլ կիսլի
Մէմնուն գըլար չիմէնզար:

Չօզլար էսէր հէր սէմ քէլաւ
Չիֆքնի վազքա ինքիզար
Ճիւմլէնէ գրսմէքին վէրի
Ճէնապը ֆէրվէլէրֆիկէս: